

Ljudlek: Första ljudet

Lektionskort

F–2 · 30 minuter · 2–12 elever

Mål: kunna höra det första ljudet i ett ord och hitta bokstaven.

Säg ordet Säg ordet till bilden: sol.	Första ljudet Säg ljudet och inte bokstavens namn: sss.	Lägg eller skriv Lägg kortet under rätt bokstav, eller skriv bokstaven.	Vänd kortet Stämmer första bokstaven?
---	---	---	---

Orden Arket har tolv kort: de sex första till steg 1–3, de sex sista till steg 4.

Ljuden	Orden
Rad 1 · Ljud att dra ut: s, r och m sol: /s/. räv: /r/. mask: /m/.	sol, myra, raket, räv, salt, mask melon, säl, räka, robot, morot, sallad
Rad 2 · Vokal först: a, e, i och ö apa: /a/. ekorre: /e/. is: /i/. öga: /ö/.	apa, is, öga, ekorre, ananas, igelkott öra, eld, isbjörn, ambulans, odla, elefant
Rad 3 · Klusil först: t, p och k tand: /t/. pil: /p/. ko: /k/.	tand, ko, pil, kaka, tiger, panda potatis, kamera, tält, kaktus, paraply, tomat
Rad 4 · Ljud som liknar varandra: v, f, p och b våg: /v/. fisk: /f/. pannkaka: /p/. ben: /b/.	fisk, våg, pannkaka, ben, fågel, våffla paraply, båt, fönster, varg, potatis, bäver
Rad 5 · Konsonantmöte först: s, t och b sten: /s/. träd: /t/. bröd: /b/.	sten, bröd, tand, sol, träd, buss brandbil, stol, tiger, trumma, bäver, säl

Samma rad igen: byt halvor. Ä i eld och elefant räknas som rätt. Klarar fler än hälften ljudkollens uppgift 3, börja i rad 3.

Passet

Delen	Så leder du	Du säger, till exempel
Före passet	Bildkorten för raden, ett ark per par. Bokstavskorten för radens ljud, bokstavskartan, en spegel per par och en whiteboardtavla per elev. Välj dagens ljud, en bokstav som gruppen övar. Börja i rad 1. Bestäm paren och dagens elever: två eller tre som du lyssnar på i steg 4.	
Ljudstart 0–5 min · alla i kör	Dagens ljud: visa bokstaven, och alla säger ljudet i spegeln. Sätt ihop fem ord: sol, lus, mus, mos, vas. Dela upp fyra: is, ål, sol, lus. Du säger ljuden först.	Sätt ihop: "Mmmooosss. Vilket ord blir det?" Dela upp: "Mus. Säg ljuden och håll upp ett finger för varje."
1 Ljudet i munnen 5–9 min · du visar	Lägg radens bokstavskort i rad. Säg ljuden och lägg ett kort under varje bokstav.	"Sssol börjar med ssss." "Känn läpparna vid /m/."
2 Peka på bokstaven 9–15 min · alla	Sex kort, ett i taget. Alla säger första ljudet och pekar på bokstaven.	"Räv. Dra ut det första: rrräv." "Vilket ljud? Peka, alla samtidigt."
3 Sortera 15–20 min · i par	Sex kort. Den ena säger ordet, den andra lägger kortet under bokstaven. Sedan byter de.	"Säg ordet och det första ljudet." "Börjar de likadant? Säg båda."
4 Skriv första ljudet 20–25 min · var och en	Tre kort var och två ord från dig. Alla skriver bokstaven för första ljudet.	"Säg det första ljudet och skriv bokstaven." "Du skrev /s/. Det är första ljudet i sol."
Avslut 25–30 min · alla	Var och en svarar. Säg vad du hörde.	"Säg ett ord från i dag och vad du gjorde med det."
Efter passet	Skriv upp vilka av dagens elever som klarade steg 4. Med tre pass i veckan tar ni nästa rad varje pass, och med fler när de har fyra av fem rätt, två pass i följd.	

Lyssna efter I alla steg: vänta tre sekunder och fråga "Vad hör du?" Säg först vad eleven gjorde rätt.

Det eleven gör	Så gör du
"ess" för sol, "tö" för tand	"Ess är namnet. Ljudet är sss." Säg /t/ kort och utan ö.
"so" för sol, "st" för sten, "br" för bröd	"Bara det första: sss." Säg /b/ kort och sluta innan r:et.
"bol" eller "varm" för sol	"Lyssna på hur ordet låter: sssol. Vad hör du först?"